

09.11.2022

Dnrot

36/03.04.04.04.19/2019

55/03.04.04.04.19/2019

66/03.04.04.04.19/2019

Asia

Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1. Kuorasjärven järvi-toimikunta, Kuorasjärven-Pohjoispään-Kesämökki-Seura ry, Olli Keski-Saari ja Pekka Itäniemi

2. Ulla Saariaho, Helena Kujala, Janne Kujala, Esa Lautamaja, Hilikka Kotkamaa, Juha Vähämaa, Katariina Kimpimäki, Leena Palttala, Rauli Klemola, Reijo Vähämaa, Pentti Harju, Heikki Siloaho, Eero Tuominen, Heli Hietaharju, Sari Hietaharju, Tarja Keski-Salmi, Hannu Mäkelä, Marja Kontunen, Seppo Kontunen, Aki Haapala, Annikki Häkkinen, Suvi Ikola, Marja-Terttu Leinonen, Tuula Peltoniemi, Eero Peltoniemi, Erkki Palttala, Heikki Ranta, Hanna-Kaisa Pouta, Jouko Rissa, Maritta Rissa, Tapani Rissa, Pirjo Hautakorpi, Eeva Viitamäki, Seppo Viitamäki, Ismo Kiiski, Terhi Kimpimäki, Liisa Mäkelä, Tarja Asula, Taina Puutonen, Eeva Puutonen, Katariina Kivistö, Heta Välimäki, Rauli Klemola, Anu Katila, Liisa Krohn-Madanat, Juha Ylimäki, Eija Ylimäki, Pirkko Arponen, Harri Ojala, Jorma Kuparinen, Markku Mäkelä, Ulla Mäkelä, Timo Mäkelä, Saara Mäkelä, Anni Marttila, Pauliina Palttala, Risto Palttala, Anne Sarpo, Sirkka Aho, Hannu Uusihauta, Eija-Riitta Uusihauta, Jari Haukkala, Johanna Manninen, Tomi Mäenpää, Orvokki Ojala, Antti Häkkinen ja Marja-Terttu Korpi

3. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Luvan hakija

Etelä-Pohjanmaan Turve Oy

Päätös, josta valitetaan

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 17.12.2018, nro 163/2018/1

Aluehallintovirasto on myöntänyt Etelä-Pohjanmaan Turve Oy:lle ympäristöluvan Tuohisalonnevan turvetuotantoon Alavuden kaupungissa Lapuanjoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 23,5 ha.

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen päätöksen liitteenä 2. olevaan karttaan merkityltä noin 1 ha:n suuruiselta alueelta tuotantolohkolla L4.

Tuotantolohkolla L5 ei saa aloittaa turvetuotantoon valmistelevia toimenpiteitä eikä turvetuotantotoimintaa ennen kuin hakija on saanut hallintaoikeuden hanketta varten tarvittaviin osiin kiinteistöstä 10-405-19-68.

Päätös sisältää lupamääräykset 1–18, joista lupamääräykset 1–8 ja 12–18 kuuluvat seuraavasti:

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava 28.6.2018 päivätyn hakemuksen täydennyksen liitteenä 1 olevan kartan mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Kuorasjärveen.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava 28.6.2018 päivätyn hakemuksen täydennyksen liitteenä 1 olevan tuotantosuunnitelmapiirustuksen mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säättävien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä tuotantolohkojen L1, L4 ja L5 osalta käsiteltävä ympärivuotisesti 1,0 ha:n suuruisella pintavalutuskentällä ja tuotantolohkojen L2 ja L3 osalta 0,8 ha:n suuruisella kosteikolla sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Pintavalutuskentällä olevat ojat on tukittava vähintään kolmen metrin pituisilla ojatukoksilla riittävän lyhyin välein kentän kaltevuuden perusteella. Ojat tulee tukkia huolellisesti kentän ulkopuolisella materiaalilla. Pintavalutuskenttää rakennettaessa ei saa tarpeettomasti vahingoittaa alueen kasvillisuutta.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia. Pintavalutuskentän jako- ja keräilyojaa ei saa kaivaa pohjamaahan saakka.

Mikäli vedet johdetaan pintavalutuskentälle pumpaamalla, laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää tulee olla erillinen pumppausallas, josta vedet pumpataan automaattisesti toimivalla pumpulla pintavalutuskentälle. Veden jakautumisesta tasaisesti koko pintavalutuskentälle on huolehdittava jako-ojilla ja/tai reikäputkella. Pumppaamorakenteiden ja jakoputkistojen tulee olla säänkestäviä. Pintavalutuskentälle on tehtävä tarvittaessa virtausohjaimia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvennykset. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava kentän kolmannen toimintavuoden alusta vähintään seuraava:

Kiintoaine 50 %
 Kokonaisfosfori 40 %
 Kokonaistyyppi 20 %

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

Jos puhdistustehon raja-arvoja ei saavuteta, mutta pintavalutuskentältä lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuus on yksittäisellä näytteenotokerralla ollut alle 40 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus alle 800 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 6 mg/l, voi luvan haltija jättää kyseisen parametrin näytteenotokerran tulokset pois puhdistustehon vuosikeskiarvoa laskettaessa.

4. Jos pintavalutuskentällä ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuun määräaikaan mennessä asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta seuraavanakaan vuonna, luvan haltijan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Päivitetty tuotantosuunnitelmakartta on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa toiminnan lainvoimaiseksi tulosta.

Vesienkäsittelyrakenteet on esitettävä ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Olemassa olevan tuotantoalueen kuivatusvedet on käsiteltävä nykyisillä vesienkäsittelyrakenteilla siihen saakka, kunnes uudet vesienkäsittelyrakenteet ovat valmistuneet. Lohkojen L4 ja L5 toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin uudet vesienkäsittelyrakenteet on rakennettu.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan haltijan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojustot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina

muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista. Päätöksen liitteenä 2 olevaan karttaan tuotantolohkolle L4 merkityn suojavyöhykkeen puusto on säilytettävä tuotantolohkojen L1 ja L4 tuotantoajan.

Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Tuotanto on kielletty lohkolle L3 klo 22–7 välisenä aikana ja kun tuulee lounaan ja luoteen väliseltä alueelta yli 1 m/s.

Melutaso ei saa ylittää asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (L_{Aeq}) klo 7–22 eikä 50 dB (L_{Aeq}) klo 22–7. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (L_{Aeq}) klo 7–22 eikä 40 dB (L_{Aeq}) klo 22–7.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

12. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

13. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

14. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

15. Vesistö-, melu- ja pölyvaikutustarkkailu on toteutettava 28.6.2018 päivätyn hakemuksen täydennyksen liitteenä 3 esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti seuraavin tarkennuksin. Vesistönäytteitä otetaan suon kunnostusvaiheessa ja 3 ensimmäisen tuotantovuoden ajan ja sen jälkeen joka kolmas vuosi.

Vesistötarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Kalataloustarkkailu on toteutettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkkailut voidaan toteuttaa yhteistarkkailuina alueen muiden toimijoiden kanssa.

Vesinäytteiden tulokset on tallennettava ympäristöhallinnon käyttämään tietojärjestelmään kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta. Tarkkailujen vuosiraportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava lisäksi Kyrönjoen kalatalousalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

16. Luvan saajan on osallistuttava laskuojan kunnossapitoon siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon päästöistä. Laskuojassa sijaitsevan rautatien alittava rumpu ja radan sivuoajat on tarkistettava yhdessä rata-alueen kunnossapitäjän kanssa ennen uusien vesienkäsittelyrakenteiden rakentamisen aloittamista.

Kalatalousmaksu

17. Luvan haltijan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 250 euroa kalatalousmaksua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Toiminnanharjoittaja ja kalatalousviranomaiset voivat sopia myös edellä mainitusta poikkeavasta kalatalousmaksun maksamisen järjestämisestä.

Ensimmäinen maksu on suoritettava päätöksen lainvoimaa seuraavana vuonna.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

18. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä ja erityisestä syystä kehottaa toimittamaan aluehallintoviraston hyväksyttäväksi toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi tuotantolohkoilla L1, L4 ja L5.
Tuotantolohkoilla L2 ja L3 lupa on voimassa 31.12.2026 saakka.

Päätöksen liitteenä 3 olevassa Tuohisalonnevan turvetuotantoalueen käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelmassa on määrätty muun ohella seuraavaa:

--

Vesiin johdettavien päästöjen ja vesienkäsittelyrakenteiden tehon tarkkailu

Tuotantolohkot L1, L4 ja L5

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan lisäalueen kuntoonpanotöiden aikana päivittäin tai jatkuvatoimisesti.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/2 vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan mittapadolta ympärivuotisesti jatkuvatoimisesti.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen laskuojasta seuraavasti:

huhti-syyskuussa	1 kerta/1 kk
loka-maaliskuussa	1 kerta/2 kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Poikkeustilanteissa, rankkasateiden aikana ja esimerkiksi vähäistä merkittävämpien kaivutöiden jälkeen otetaan ylimääräiset näytteet, joista määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn} ja pH.

Luvan haltija voi käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportin tai muussa yhteydessä tehdä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen takia, ehdotuksen päästö- ja/tai tehontarkkailun muuttamiseksi siten, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi tai että tarkkailua muutoin vähennetään. Virtaamamittausta tulee kuitenkin tehdä ympäri vuoden myös niinä vuosina, kun vesinäytteitä ei oteta.

--

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

Luvan myöntämisen edellytykset

--

Olemassa olevan tuotantoalueen vesienkäsittely tehostuu suurimmalta osalta olemassa olevan uuden pintavalutuskentän rakentamisen myötä ja kaikki uuden tuotantoalueen kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella. Myös

kosteikkokäsittely tehostuu sen valuma-alueen pienemisestä johtuen. Lupa on myönnetty määräaikaisena tuotantolohkoille L2 ja L3 hakijan arvioimasta lyhyestä jäljellä olevasta tuotantoajasta ja kosteikkokäsittelyn pintavalutuskenttää epävarmemmasta vesienkäsittelytehosta johtuen. Pintavalutuskentälle määrättyllä puhdistustehovaatimuksella varmistetaan vesienkäsittelyrakenteiden toimivuus parhaalta käyttökelpoiselta tekniikalta edellytettävällä tavalla. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Tuohisalonnevan olosuhteissa.

Tuotantoaluetta on rajattu siten, että lisäalueen etäisyys lähimpään asutukseen on noin 400 metriä ja tuotannosta pois rajattu alue on määrätty suojavajöhykkeeksi sekä tuotantolohkon L3 toimintaa on rajoitettu lähiasutukselle aiheutuvan melu- ja pölyhaitan vähentämiseksi. Etäisyydet ja haittoja vähentävät toimenpiteet ovat riittäviä, jotta tuotannon pölypäästöistä ja melusta ei aiheudu asutukselle naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Aluehallintovirasto on huomioinut ratkaisussa lähimpien kiinteistöjen suostumukset hankkeen toteuttamiselle.

Tuotantoalueen sijoittuminen ja kuivatusvesien vesienkäsittely ei ole Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden vastaista. Luvan mukainen toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman eikä Kyrönjoen tulvatorjunnan toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään kalatalousmaksulla tehtävillä toimenpiteillä.

Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

--

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Kuorasjärven järvi*toimikunta *asiakumppaneineen* on ensisijaisesti vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään ja toissijaisesti, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan seuraavasti: Kaikki tuotantoalueen vedet kerätään riittävän suureen pumppausaltaaseen ja pumpataan siitä pintavalutuskentälle läpi vuoden. Virtaama on mitattava luotettavalla jatkuvatoimisella automaattilaitteistolla ja raportoitava säännöllisesti valvovalle viranomaiselle. Pintavalutuskentältä lähtevässä vedessä saa olla fosforia enintään 20 µg/l, typpeä enintään 1 200 µg/l, orgaanista ainesta COD (KMnO₄-kulutus) enintään 15 mg/l ja kiintoaineita enintään 3,5 mg/l. Mikäli hallinto-oikeus katsoo tarpeelliseksi määritellä toissijaisiksi myös puhdistustehot, niiden tulee olla kokonaisfosforin osalta 90 %, kokonaistypen osalta 30 %, COD_{Mn}:n osalta 50 % ja kiintoaineen osalta 70 %. Päästö- ja vesistövaikutusten laskenta on määrättävä tehtäväksi uudelleen ja kunnollisesti. Laskelmat on hyväksyttävä päteväällä vesiensuojelun asiantuntijalla.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakijat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa:

Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston 3.12.2018 hyväksymässä vaihemaakuntakaava III:ssa ei ole osoitettu turvetuotantoa Alavuden Tuohisalonnevalle. Aluehallintoviraston päätös on hyväksytyn maakuntakaavan vastainen. Entisen, vuoden 2006 maakuntakaavan mukaan kysymyksessä on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue. Suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon vesistökuormitus siten, että kokonaiskuormitusta vähennetään. Hanke lisää Kuorasjärven kuormitusta.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausuntoja, joiden mukaan luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Tuohisalonnevan vesistövaikutukset ovat paljon hakemuksessa esitettyjä suuremmat. Lupahakemuksessa viitteenä käytetyillä Lapuanjoen Tampparinkosken virtaamilla ei ole tekemistä Tuohisalonnevalta lähtevän tai Kuorasjärveen tulevan virtaaman kanssa. Siksi lupahakemuksen laskelmat ja arviot Tuohisalonnevan tuotantoalueen vesistövaikutuksista eivät pidä paikkaansa. Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan ohjeen (2013) mukaan turvetuotantoalueen valuma Länsi-Suomessa on keskimäärin 14 l/s/km²/a. Tämän perusteella 27,5 hehtaarin tuotantoalalta tulee Kuorasjärveen 121 400 m³ vettä vuodessa. Bioenergiayhdistyksen turvetuotantoalueiden ominaiskuormitus selvitystä koskevan julkaisun (2016) ja edellä mainitun turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan ohjeen perusteella turvetuotannossa olevilta soilta lähtevien valumavesien pitoisuudet ovat 2–8-kertaisia luonnonvaraisten soiden pitoisuuksiin verrattuna ja keskimääräiset puhdistustehot COD:tä lukuun ottamatta 10–50 %. COD:n osalta puhdistustehot ovat tyypillisesti negatiivisia. Ominaiskuormitussoiden ulkopuolisten soiden pitoisuuksilla, 27,5 hehtaarin tuotantoalan ja valuman 14 l/s/km²/a mukaan saadaan laskennallisesti lupahakemuksessa esitettyä merkittävästi suuremmat vuosipäästöt.

Länsi-Suomen ympäristökeskuksen Nurmonjoen keski- ja alaosan kuormitus selvityksen 2001 (2003) mukaan turvetuotannon koko Nurmonjoen vesistöalueen vesiin aiheuttama fosforikuormitus on noin 89 kg ja typpikuormitus 3 200 kg vuodessa. Tuohisalonnevan aiheuttama lisäys on siis fosforin osalta 18 % ja typen osalta 12 %, ja se kohdistuu laimentumisen kannalta ongelmallisesti matalan Kuorasjärven matalaan Pumppulahteen. Turvetuotannon vakavimpien vesistöhaittojen eli kiintoaineen ja COD:n osalta Nurmonjoen kuormitus selvityksessä ei ole vastaavia vertailutietoja saatavissa.

Päätöksen lupamääräykset ovat pääosin oikeansuuntaisia, mutta riittämättömiä. Puhdistustehot ovat vaatimattomia ja ovat voimassa vasta kolmantena toimintavuotena. Puhdistusmääräykset tarkoittavat, että 50 % turvetuotantovesien kiintoaineesta, 60 % fosforista, 80 % typestä ja

määräämättömästi orgaanista ainesta (COD) saa luvallisesti päästää Kuorasjärveen. Tuotantoalueen ulkopuoliset vedet, ilmeisesti siis myös vanhempien tuotannosta poistuneiden alueiden vedet, saa päästää pienten lietsyvyyntien kautta puhdistamattomina metsäojia myöten Kuorasjärveen. Tuotannosta poistuneiden alueiden kuormitus ei ole lakannut. Lupamääräysten toimeenpano ja valvonta on käytännössä mahdotonta.

2. *Ulla Saariaho asiakumppaneineen* on ensisijaisesti vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään ja toissijaisesti, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan seuraavasti:

Kaikkien alueelta laskettavien vesien puhdistuksessa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa riippumatta sen luvan hakijalle aiheuttamista kustannuksista. Kaikki turvetuotantoalueen vedet pitää kerätä riittävän suureen pumppausaltaaseen ja pumpata sieltä pintavalutuskentälle ja edelleen kemikalointiin läpi vuoden. Virtaama on mitattava automaattilaitteistolla yhdestä pisteestä. Pumppausaltaat on suunniteltava siten, että niihin pystytään keräämään sulamis- ja hulevesien aikana niin suuri määrä vettä, että ylivaluntaa ei tapahdu. Pumppausaltaat ja pintavalutuskenttä on sijoitettava sellaiseen paikkaan, että kaikki valuma-alueen vedet voidaan luontevasti ohjata niiden kautta ja ne on mitoitettava koko valuma-alueen vesille. Mekaanisen puhdistuksen jälkeisessä vesistöön lähtevässä vedessä saa olla fosforia 20 µg/l, typpeä 1 200 µg/l, orgaanisia aineksia 15 mg/l, kiintoaineita 3,5 mg/l ja rautaa 3 000 µg/l. Mikäli hallinto-oikeus katsoo tarpeelliseksi määritellä toissijaisiksi myös puhdistustehot, niiden tulee olla COD_{Mn}:n osalta 50 %, kiintoaineen osalta 70 %, kokonaisfosforin osalta 90 %, kokonaistypen osalta 30 % ja raudan osalta 50 %.

Luvan saajan on osallistuttava laskuojien kunnossapitoon siltä osin, kuin kunnostustarve johtuu turvetuotantoalueen vesien johtamisesta. Luvan saajan on osallistuttava vaikutusosuutensa suhteessa Kuorasjärven kunnostuskustannuksiin turvetuotannosta aiheutuneiden haittojen poistamiseksi, jos lupakauden aikana käynnistetään Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymä kunnostushanke. Kalastolle aiheutuvien haittojen korvauksen tulee olla suurempi, vähintään 2 500 euroa vuodessa. Tuotantoa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on tullut lailliseksi, puhdistuskentät ja muu tekniikka on rakennettu ja järjestelmä on todettu toimivaksi.

Tuotantoalueita ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asutuksesta.

Kokonaisvaluma-alue on määriteltävä selkeästi ja tehtävä selvä tuotantoalueen kartta ja tuotantosuunnitelma koko prosessista. Päästö- ja vaikutuslaskenta on tehtävä uudelleen ja tarkistutettava asiantuntijoilla. Puhdistusprosessi on mitoitettava uudelleen todellisten pitoisuuksien, puhdistustehojen ja valumien perusteella. Aikaisempien ja uusien tuotannosta poistuneiden alueiden vedet on ohjattava puhdistuksen kautta.

Mahdollisesti tulevat kuulutukset on julkaistava Ilkka-lehdessä ja erityistiedonanto on ulotettava koko järven alueelle.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakijat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa:

Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston 3.12.2018 hyväksymässä vaihemaakuntakaava III:ssa ei ole osoitettu turvetuotantoa Alavuden Tuohisalonnevalle. Aluehallintoviraston päätös on hyväksytyn maakuntakaavan vastainen. Entisen, vuoden 2006 maakuntakaavan mukaan kysymyksessä on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue. Suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon vesistökuormitus siten, että kokonaiskuormitusta vähennetään. Aluehallintovirasto ei ole ottanut näitäkään kaavamääräyksiä huomioon. Hanke lisää Kuorasjärven kuormitusta.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausuntoja, joiden mukaan luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Rannanomistajilta, paikallisilta asukkailta ja järvitoimikunnalta on tullut 24 vastustavaa lausumaa, joita ei ole otettu huomioon.

Kuulutukset on julkaistu vain paikallisessa Viiskunta-lehdessä. Rannanomistajat ovat valtaosin kesäasukkaita, joille ei tule kyseistä lehteä. Mikäli kuulutukset olisi julkaistu maakunnallisessa Ilkka-lehdessä, kuten yleensä, lausuntojen ja muistutusten määrä olisi moninkertainen. Erityistiedonanto hakemuksesta on jaettu vain pienelle osalle järven ranta-asukkaita sillä perusteella, että päästöjen vaikutusalue rajoittuisi korkeintaan 500 metrin etäisyydelle laskuojasta. Vaikutukset koskevat kuitenkin koko järveä ja sen asukkaita. Heidät asetetaan rajoituksen vuoksi eriarvoiseen asemaan. Erityistiedonanto olisi pitänyt lähettää kaikille ranta-asukkaille. Koska näin ei ole tehty, aluehallintoviraston päätös on yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen.

Vaikutusten rajautumista on perusteltu muualta tulevilla päästöillä ja Tuohisalonnevan pienellä osuudella niistä. Perustelu on harhaanjohtava. Jos järvi olisi täysin puhdas ja siihen alettaisiin laskea Tuohisalonnevalta kuvattun kaltaisia määriä humusta ja ravinteita, koko järven tila alkaisi huonontua. Siihen vaikuttavat myös vuodenajan vaihtelut, säännöstelyn aiheuttamat virtaamat ja lisääntyvät säätilan muutokset. Se, että järvi on jo valmiiksi huonossa kunnossa tai että valumia tulee myös muualta, ei muuta sitä, että Tuohisalonnevan päästöt vaikuttavat koko järveen.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon vesienhoidon tavoitteita. Alavuden Kuorasjärven tila huononee, jos yläpuolista kuormitusta ei saada vähenemään tai loppumaan.

Tuotantoalat, vesienkäsittelyrakenteet, laskeutusaltaiden määrä, sijainti sekä vesien virtaussuunnat ovat ristiriitaisia alkuperäisessä hakemusaineistossa, lupahakemuksen täydennyksessä ja ympäristölupapäätöksessä. Tuotantoalueen kartat ja kokonaisvaluma-alue, jonka vedet virtaavat käsittelyprosessien läpi, ovat epäselviä. Yleensä valuma-alue on oleellisesti suurempi kuin tuotantoalue, eli muitakin kuin tuotantoalueen vettä virtaa puhdistusprosessien läpi, ja ne aiheuttavat vesistö päästöjä. Lupahakemuksen täydennyksen 28.6.2018 mukaan valuma-alue olisi ollut 40 hehtaaria. Tässä tapauksessa päästöt Kuorasjärveen ovat toista suuruusluokkaa, koska tuotantoalueen ympärillä olevilta, mahdollisesti tuotannosta poistuneilta alueilta virtaa sama määrä vettä, kuin tuotantoalueilta ja ne aiheuttavat lähes samat päästöt. Valuma-alueen määrittelyssä tuotantoalaan täytyy lisätä vähintään hehtaarin auma-alue, 0,8 hehtaarin kosteikko, hehtaarin pintavalutuskenttä ja kolme laskeutusallasta, yhteensä 0,1 hehtaaria. Kokonaisvaluma-alue, josta virtaa vettä Kuorasjärveen, on täten vähintään 27,5 hehtaaria.

Luvan hakijan mukaan virtaamat on laskettu Lapuanjoen Tampparinkosken valumatiedoista. Näillä tiedoilla ei ole mitään tekemistä Tuohisalonnevan virtaamien ja valumien kanssa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon mukaan ne eivät sovellu kuormitusvaikutusten arviointiin. Näin ollen luvan hakijan arviot ja laskelmat vesistövaikutuksista ja -kuormituksista eivät pidä paikkaansa. Lähinnä oikean valumatiedon saa Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan julkaisun (2013) luvuista. Sen mukaan turvetuotantoalueiden valuma Länsi-Suomessa on keskimäärin 14 l/s/km²/a. Seuraavina vuosina esiintyy suurempiakin keskivalumia. Tämä tarkoittaa, että 27,5 hehtaarin tuotantoalalta tulee Kuorasjärveen 121 400 m³ vettä vuodessa, mutta mikäli valuma-alue on 40 hehtaaria, vettä tulee 176 602 m³.

Ympäristölupahakemuksen vesistökuormitusten laskennassa on käytetty ominaiskuormitustutkimusten mukaisia ominaiskuormituslukuja tai jotain muuta määrittelyä. Kuten valituksessa olevista taulukoista voi havaita, ominaiskuormitussuot ovat valikoituja vähäpäästöisempiä tuotantoalueita. Näillä päästöillä ei ole mitään tekemistä Tuohisalonnevan päästöjen kanssa. Vertailtaessa valituksessa esitetyllä tavalla luonnonvaraisen suon ja turvetuotannossa olevien suoalueiden sekä metsäalueiden valumavesiä Bioenergiayhdistyksen turvetuotantoalueiden ominaiskuormitusselvitystä koskevan julkaisun (2016) ja aiemmin mainitun turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan julkaisun perusteella, voidaan todeta muun muassa, että turvetuotannossa olevilta soilta lähtevien valumavesien pitoisuudet ovat 2–8-kertaisia luonnonvaraisten soiden pitoisuuksiin verrattuna ja 2–4-kertaisia metsäalueilta tulevien vesien pitoisuuksiin nähden.

Humus kulkeutuu pääosin veteen liuenneessa muodossa vesistöihin. Vesienkäsittelyrakenteissa se lisääntyy. Vettyessään kuiva turveaines paisuu tilavuudeltaan monikymmenkertaiseksi ja täyttää järvien pohjia lietteellä. Kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) kuvaa veden sisältämää orgaanisten aineiden määrää. On mahdollista, että järveen kertyvä humus kuluttaa kaiken hapen ja järvi muuttuu elottomaksi. Pohjaan kertynyt orgaaninen aines

aiheuttaa hajotuksen kiihtymistä. Hapen loppuessa pohjasta alkaa vapautua fosforia, joka aiheuttaa eliörakenteen vinoutumista, sinilevien kukintoja, bakteerikannan kasvua ja kalojen elinolosuhteiden heikentymistä. Humus muuttaa veden väriä ja valaistusolosuhteita.

Luonnonsuojeluliiton julkaisun Luonnonsuojelija 2/2012 mukaan humuksen osuus huuhtoutuvasta orgaanisesta aineesta on kertaluokkaisesti suurempi kuin kiintoaineen osuus. Humuksen mukana tuotantoalueilta huuhtoutuu rautaa ja raudan välityksellä humukseen sitoutunutta fosforia. Tuotantoalueiden ojitusten on havaittu aiheuttavan jopa 5–7-kertaisen humushuuhtouman luonnonhuuhtoumaan verrattuna. Veden virtaus ottaa mukaansa orgaanista ainesta suon pinnasta ja syvemmistä kerroksista. Mittausten mukaan sen pitoisuus lisääntyy myös puhdistusprosesseissa, lukuun ottamatta kemiallista puhdistusta. Orgaaninen aines muodostaa järvien pohjaan ja rannoille kertyvää turvelietettä.

Lupahakemuksen mukaan tehokkaimpana vesiensuojeluratkaisuna pidetty kuivatusvesien kemikalointi olisi myös ympäristön kannalta paras käytäntö, mutta se edellyttäisi turvetuotannosta saatavaan taloudelliseen hyötyyn nähden kohtuuttoman suuria perustamis- ja ylläpitokustannuksia. Lupahakemuksen mukaan siis ympäristön saastuttaminen on luvallista, jos pilaantumisen torjuminen ympäristönsuojelulain edellyttämää parasta käyttökelpoista tekniikkaa käyttäen tulee toiminnanharjoittajalle liian kalliiksi. Tämä johtopäätös on ympäristönsuojelulain hengen vastainen.

Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava III:n ja Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaan turvetuotantoalueen ja asutuksen välisen etäisyyden tulee uusilla alueilla olla vähintään 500 metriä, ottaen kuitenkin huomioon suojaväyhykkeen maanpeite ja maankäyttömuodot. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota tuotannon pöly- ja meluvaikutuksiin. Kapea, nuori puustokaista ei estä pölyn ja melun leviämistä. Kuorasjärven Pumppulahdelta, kosteikon kohdalta, noin 300 metriä tuotantoalueelta, aukenee avoin Kuorasjärvi, jonka kaikilla rannoilla on runsas asutus. Luvan hakija on ilmoittanut saaneensa luvan alle 500 metrin etäisyydellä sijaitsevien kiinteistöjen omistajilta. Lupia ei kuitenkaan ole hakemusaineistossa ja karttahavaintojen mukaan alle 500 metrin etäisyydellä turvetuotantoalueen uusien alueiden reunalta mitattuna sijaitsee 13 kiinteistöä, joista kaksi on luvan hakijan omistuksessa. Kartalta mitattuna tuotantoalueiden L3 ja L4 kulmauksista asutukseen mitatut matkat ovat 85–499 metriä. Luvan hakijan esittämät etäisyydet asutukseen ja Kuorasjärveen on ilmeisesti mitattu vanhan tuotantoalueen takareunalta tai keskeltä. Muutama lähialueen kiinteistönomistaja ei voi antaa lupaa turvetuotannon sijoittamiselle maakuntakaavan ja ympäristöministeriön päätöksen vastaisesti alle 500 metrin etäisyydelle asutuksesta, koska toiminta aiheuttaa kaikkia rannanomistajia haittaavat pöly-, melu- ja vesistö päästöt. Aluehallintovirasto ei ole voinut myöntää ympäristölupaa ympäristöministeriön ohjeistuksen ja maakuntakaavan vastaisesti.

Haittavaikutukset vesistöön eivät ilmene keskimääräisesti pinta-alojen suhteessa, koska turvetuotanto on erityistä pistekuormitusta tuottavaa toimintaa vesistö päästöjen kannalta. Muun maankäytön tai tuotantoalueen kuormitus ei oikeuta Kuorasjärven lisäkuormitukseen Tuohisalonnevalta. Järven eteläpään ja varsinkin Pumpppulahden asukkaiden mukaan Pumpppulahden veden laatu on jo nyt huono. Vesi on ruskeaa ja matalan lahden pohja on mutainen ja turvekerroksen peittämä. Pumpppulahdessa kasvaa kaislaa, ulpukoita ja muuta vesikasvustoa. Pumpppulahti kasvaa umpeen. Myös sääolot voivat olla todellinen riski ympäristölle Tuohisalonnevalta.

Päätöksen lupamääräykset ovat pääosin oikeansuuntaisia, mutta osin riittämättömiä. Vesien johtamisesta pintavalutus kentälle pumppaamalla tulee määrätä yksiselitteisesti. Puhdistustehot ovat vaatimattomia ja ovat voimassa vasta kolmantena toimintavuotena. Pitoisuusmittaukset tehdään samanaikaisesti kosteikon ylä- ja alapuolelta, eli eri vesimassoista. Vaikka puhdistusteho saavutettaisiin, lähtevän veden pitoisuudet voivat olla kuinka korkeita tahansa. Määräys, jonka mukaan tuotantoalueen ulkopuoliset vedet, siis ilmeisesti myös vanhempien tuotannosta poistuneiden alueiden vedet, saa päästää pienten lietsyvennysten läpi suoraan metsäojia myöten järveen, on ristiriitainen ja harkitsematon. Yleensä tuotannosta poistuneet alueet pitää puhdistaa ja ennallistaa sekä lähtevät vedet puhdistaa usean vuoden ajan. Jostain syystä on hyväksytty myös se, että nykyisten alueiden vedet saa edelleen käsitellä olemassa olevilla vesienkäsittelyrakenteilla, kunnes uudet valmistuvat.

Jälkihoitoa koskeva määräys on oikea, mutta jää epäselväksi, tarkoittaako se vain jatkossa tuotannosta poistuvia alueita vai myös alueella olevia, aikaisemmin tuotannosta poistettuja alueita. Määräyksen pitää tarkoittaa molempia. Tuotannosta poistuneet alueet pitää ensin ennallistaa ja puhdistaa valumavedet vähintään kahden vuoden ajan, minkä jälkeen vasta niiltä tulevia vesiä saa päästää metsäojiin ja järveen.

Kuorasjärvellä on suoritettu tarkkailua Hertta-ympäristöjärjestelmän mukaan vuodesta 1969 lähtien. Tarkkailu on suoritettu vain eteläisestä syvänteestä. Matalissa lahdenpohjukoissa, kuten Pumpppulahdessa, veden laatu on huomattavasti heikompi. Tarkkailutulosten mukaan pitoisuudet ovat muuttuneet vuodesta 2014, 27.3.2018 saakka seuraavasti: hapen kyllästysaste on pienentynyt 64 % ja happipitoisuus 49 %, humuspitoisuus on lisääntynyt 113 %, kiintoaine 391 %, fosfori 15 %, typpi 56 %, happamuus 13,6 %, rauta 213 % ja sähkönjohtavuus 15,8 % sekä väriarvo on huonontunut 201 %.

Kuorasjärven Etelä-Majasaari kuuluu Larvanevan Natura-alueeseen, mikä olisi pitänyt ottaa asiassa huomioon.

3. *Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry* on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakija on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Lupapäätös on voimassa olevien kaavapäätösten vastainen. Voimassa olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan mukaan kysymyksessä on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue. Suunnittelumääräyksen mukaan turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon vesistökuormitus siten, että kokonaiskuormitusta vähennetään. Ympäristöluvassa hyväksytty toiminta tulee kasvattamaan Kuorasjärveen kohdistuvaa kokonaiskuormitusta aikaisemmasta.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausuntoja, joiden mukaan luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.

Lupahakemuksessa viitteenä käytetyillä Lapuanjoen Tampparinkosken virtaamilla ei ole tekemistä Tuohisalonnevan virtaamien ja valumien kanssa. Siksi lupahakemuksen laskelmat ja arviot Tuohisalonnevan tuotantoalueen vesistövaikutuksista eivät pidä paikkaansa. Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan ohjeen (2013) mukaan turvetuotantoalueiden valuma Länsi-Suomessa on keskimäärin 14 l/s/km²/a. Tämän perusteella 27,5 hehtaarin tuotantoalalta tulee Kuorasjärveen 121 400 m³ vettä vuodessa.

Bioenergiayhdistyksen turvetuotantoalueiden ominaiskuormitus selvitystä koskevan julkaisun (2016) ja edellä mainitun turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointia koskevan ohjeen perusteella turvetuotannossa olevilta soilta lähtevien valumavesien pitoisuudet ovat 2–8-kertaisia luonnonvaraisten soiden pitoisuuksiin verrattuna ja keskimääräiset puhdistustehot COD:tä lukuun ottamatta 10–50 %. Ominaiskuormitussoiden ulkopuolisten soiden pitoisuuksilla, 27,5 hehtaarin tuotantoalan ja valuman 14 l/s/km²/a mukaan saadaan laskennallisesti lupahakemuksessa esitettyä merkittävästi suuremmat vuosipäästöt.

Länsi-Suomen ympäristökeskuksen Nurmonjoen keski- ja alaosan kuormitus selvityksen 2001 (2003) mukaan turvetuotannon koko Nurmonjoen vesistöalueen vesiin aiheuttama fosforikuormitus on noin 89 kg ja typpikuormitus 3 200 kg vuodessa. Tuohisalonnevan aiheuttama lisäys on siis fosforin osalta 18 % ja typen osalta 12 %, ja se kohdistuu laimentumisen kannalta ongelmallisesti matalan Kuorasjärven matalaan Pumppulahteen. Turvetuotannon vakavimpien vesistöhaittojen eli kiintoaineen ja COD:n osalta Nurmonjoen kuormitus selvityksessä ei ole vastaavia vertailutietoja saatavissa.

Päätöksen lupamääräykset ovat pääosin oikeansuuntaisia, mutta riittämättömiä. Puhdistustehot ovat vaatimattomia ja ovat voimassa vasta kolmantena toimintavuotena. Puhdistusmääräykset tarkoittavat, että turvetuotannon vesiin joutuneesta kiintoaineesta saa päästää 50 %, fosforista 60 %, tyypeistä 80 % ja humusta määräämättömästi Kuorasjärveen. Sillä on kielteinen vaikutus Kuorasjärven veden laatuun ja pohjasedimentin kertymiseen järveen.

Tuotantoalueen ulkopuoliset vedet, ilmeisesti siis myös vanhempien tuotannosta poistuneiden alueiden vedet, saa päästää pienten lietesyvyyksien kautta metsäojia myöten järveen. Tuotannosta poistuneiden alueiden kuormitus ei ole lakannut.

Tuohisalonnevilla ei ole aikaisempaa ympäristölupaa, vaan se on toiminut pääasiassa ilmoitusmenettelyllä. Toiminnasta ei ole siten tarkkailutietoja eikä valvonta ole ollut säännöllistä. Nyt myönnettyä lupaa tulisi tarkastella uutena lupana. Jo olemassa oleva toiminta voitaisiin siten lopettaa kieltämällä tuotanto järven tilan säilymisen vuoksi eikä myöntää nykyistä laajempaa lupaa turvetuotannolle, joka tulee kuormittamaan Kuorasjärveä vuosikymmenien ajan. Kuorasjärveen tuleva kuormitus tulee kasvamaan nykyisestäään, koska toiminta-alue laajenee ja vanhoja lohkoja poistuu vasta 5–10 vuoden kuluttua. Ojitetulle alueelle perustettua pintavalutuskenttää ei voida katsoa parhaaksi menetelmäksi, etenkin, kun ojat ovat vielä selkeästi havaittavissa ja johtavat vesiä edelleen. Kentän poikki menevät 2–3 ojaa tulevat heikentämään merkittävästi pintavalutuskentän tehollista alaa, eikä kenttä täytä turvetuotannon vesiensuojeluohjeen mukaisia pinta-aloja kuin teoreettisesti. Ojien täyttäminen edellyttää alueella kulkua ja kaivuja, joilla aikaansaadaan mahdollisia oikovirtauksia.

Tuotantoalue sijoittuu Kuorasjärven länsi-lounaispuolelle, joka on järven tilaa ajatellen epäsuotuisa ilmansuunta ilmaperäisen kuormituksen osalta. Vallitsevat tuulet käyvät lähes poikkeuksetta turvetuotantoalueen suunnasta ja siten Kuorasjärvelle suuntautuva pölykuormitus on keskimääräistä suurempi muihin suuntiin verrattuna. Turvetuotantoalueen läheisyydessä on asutusta koko alueella kaakkois-koillissuunnassa. Osa asutuksesta sijaitsee vain 350 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Alle 500 metrin etäisyydellä sijaitsee useita kiinteistöjä. Tuotantoalaa olisi tullut rajata siten, ettei alle 500 metrin säteelle jää asuttuja tai vapaa-ajan käytössä olevia rakennuksia.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on ilmoittanut, ettei se katso tarpeelliseksi antaa vastinetta valitusten johdosta.

Alavuden kaupungin terveydensuojeluviranomainen on valitusten johdosta antamassaan vastineessa esittänyt muun ohella, että lähimmät kiinteistöt sijaitsevat etäisyydellä, jolla pöly- ja meluhaittoja on mahdollista esiintyä. Pölyämistä aiheuttavaa toimintaa tulisi rajoittaa siten, ettei haittoja synny. Lisäksi melutaso ei saa ylittää asuin- ja lomarakennusten pihapiirissä eikä sisätiloissa melulle annettuja ohjearvoja. Mikäli suunniteltu toiminta toteutuu, toimintaa tulee kokonaisuudessaan harjoittaa siten, että toiminnasta aiheutuva melu ja pöly sekä päästöt ilmaan, veteen tai maaperään taikka jätteet tai muu syy eivät aiheuta lähiasutukselle kohtuutonta rasitusta tai terveyshaittaa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on antanut valitusten johdosta lausunnon.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on valitusten johdosta antamassaan vastineessa esittänyt, että Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava III on hyväksytty maakuntavaltuustossa 3.12.2018, mutta se ei valitusten johdosta ole vielä lainvoimainen. Kaavaselostuksen mukaan turvetuotantoon soveltuvat alueet osoitetaan kaavassa alueen erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä: turvetuotantoon soveltuva alue. Alueita ei maakuntakaavalla varata turvetuotantoon, vaan osoitetaan niiden soveltuvuus tähän maankäyttömuotoon. Kaavaratkaisussa on tuotantoon soveltuvien soiden osalta ollut lähtökohtana vähintään 50 hehtaarin tuotantokelpoisen alueen pinta-ala. Turvetuotantoon soveltuvan alueen merkintä ei takaa alueen tuotantoon saamista, vaan turvetuotannon harjoittaminen edellyttää aina ympäristöluvan hakemista. Turvetuotannon harjoittaminen ja ympäristöluvan hakeminen on mahdollista myös muille kuin kaavassa osoitetuille alueille. Edellä mainitut asiat huomioon ottaen luvan myöntäminen Tuohisalonnevan turvetuotantoalueelle ei ole ollut Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan III vastainen. Alueella on voimassa ympäristöministeriön 23.5.2005 ja 5.12.2006 vahvistama Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava (osin muutettu).

Tuohisalonnevan turvetuotantoalueesta ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Larvannevan Natura 2000 -alueeseen (FI0800027) kuuluvalla Etelä-Majasaarelle.

Alavuden kaupungille ja Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Etelä-Pohjanmaan Turve Oy on valitusten, lausunnon ja vastineiden johdosta antamassaan vastineessa esittänyt muun ohella, että ympäristölupahakemusten kuormituslaskelmissa pyritään nykyisten viranomaisohjeistusten mukaisesti arvioimaan tuotantoalueelta purkautuvan veden määrä ja keskeisten kuormitustekijöiden pitoisuusarvot mahdollisimman tarkasti. Tuohisalonnevan lupahakemuksessa kuormituslaskenta perustui hankealueelle Lapuanjoen Tampparinkosken virtaama-aseman vuosien 1991–2010 tiedoista laskettuihin valuma-arvoihin, ei Tampparinkosken virtaamiin, kuten valituksessa on väitetty, sekä vastaavilla vesiensuojelurakenteilla varustettujen länsisuomalaisten turvetuotantoalueiden keskimääräisiin vedenlaatutietoihin vuosilta 2011–2015. Näiden lähtötietojen pohjalta on laskettu kuormitusarvot eri vuodelle ja vuositasolle. Menetelmässä otetaan huomioon Tuohisalonnevan käytössä olevien vesiensuojelurakenteiden vaikutus kuormitukseen, alueelta purkautuvan vesimäärän vaihtelu sekä kuormituksen vuodenaikaisvaihtelut. Muutoksenhakijoiden esittämissä kuormituslaskelmissa laskentatuloksiin oleellisesti vaikuttavia tuotantoaluekohtaisia tekijöitä ei ole otettu huomioon. Luvan hakija on vastustanut valituksessa esitettyjä kuivatusvesien johtamisjärjestelyjen muutoksia, kuivatusvesien pitoisuusraja-

arvoja sekä ympäristölupahakemuksen mukaisten puhdistustehon raja-arvojen kasvattamista.

Muuttuvien vesiensuojeluratkaisujen jälkeen laskeutusaltaiden L1 ja L2 yläpuolinen valuma-alue pienenee noin 40 hehtaarista noin 5,7 hehtaariin. Tämä johtuu siitä, että muiden, vielä tuotantoon jäävien tuotantoalojen kuivatusvedet johdetaan pintavalutuskentälle toista reittiä. Tuotannosta jo poistuneet alueet rajataan vesiensuojelurakenteiden valuma-alueiden ulkopuolelle sen jälkeen, kun valvontaviranomainen antaa tähän luvan.

Luvan hakija on pyytänyt ja saanut toiminnalleen kirjallisen hyväksynnän alle 500 metrin etäisyydellä laajennusalueista (lohkot L4 ja L5) sijaitsevien asuinkiinteistöjen omistajilta. Hyväksynnät on toimitettu aluehallintovirastolle 28.6.2018. Vanhat tuotantolohkot L1, L2 ja L3 eivät sisälly laajennusalueisiin, eikä niiltä ole aiemmin edellytetty 500 metrin etäisyyttä lähiasutukseen. Kaikissa valituksessa esitetyissä turvetuotantoalueen ja lähimpien asuinkiinteistöjen välisissä etäisyyksissä ei ilmeisesti ole otettu huomioon, että osa lähellä asutusta sijaitsevasta tuotantoalasta on jo poistunut tuotannosta, eikä sille ole haettu enää ympäristölupaa. Luvan hakija on vastustanut lupamääräysten muuttamista kaikilta osin. Lupamääräykset eivät ole riittämättömät eikä lupaa tule käsitellä uutena ympäristölupana. Turvetuotannon pölyhaitoista ei ole tullut valituksia nykyisen toiminnan aikana.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry on antanut vastaselityksen.

Ulla Saariaho asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen, toimittanut hallinto-oikeuden pyynnöstä muun ohella lisäselvitystä valitusoikeudesta sekä todennut Eero Tuomisen ilmoittaneen, ettei ole valituksessa enää mukana. Nyt kysymyksessä oleva ympäristölupa kattaa sekä vanhat tuotantoalueet että laajennukset. Vanhoja tuotantoalueita tulee tarkastella samojen kriteerien valossa kuin uusia ja myös niiden osalta tulee edellyttää asuinkiinteistöjen omistajien kirjalliset hyväksynnät. Myöskään laajennusalueen osalta kaikilta alle 500 metrin etäisyydellä olevilta asuinkiinteistöjen omistajilta ei ole saatu kirjallista hyväksyntää.

Kuorasjärven järvitoimikunnalle asiakumppaneineen on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Kuorasjärven järvitoimikunta asiakumppaneineen on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut lisäselvitystä muun ohella valitusoikeudestaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Asian käsittely Ulla Saariahon ja asiakumppanien valituksen johdosta raukeaa Eero Tuomisen osalta.
2. Hallinto-oikeus ei tutki Kuorasjärven järvitoimikunnan ja asiakumppaneiden valitusta Kuorasjärven järvitoimikunnan osalta.

3. Hallinto-oikeus Kuorasjärven järvitoimikunnan asiakumppaneiden, Ulla Saariahon ja asiakumppaneiden sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n valitukset enemmälti hyläten kumoo aluehallintoviraston päätöksen Tuohisalonnevan turvetuotantoalueen tuotantolohkoja L2 ja L3 koskevin osin ja hylkää hakemuksen näiltä osin sekä muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 5.

Muutettu lupamääräys 5. kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

5. Päivitetty tuotantosuunnitelmapaketti on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa toiminnan lainvoimaiseksi tulosta.

Vesienkäsittelyrakenteet on esitettävä ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Olemassa olevan tuotantoalueen kuivatusvedet on käsiteltävä nykyisillä vesienkäsittelyrakenteilla siihen saakka, kunnes uudet vesienkäsittelyrakenteet ovat valmistuneet. Lohkojen L4 ja L5 *kunnostaminen saadaan aloittaa vasta, kun pintavalutuskentällä on saavutettu yhden vuoden ajan lupamääräyksessä 3 määrätyt puhdistustehon raja-arvot.*

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

Perustelut

1. Ulla Saariahon ja asiakumppaneiden valitus on peruutettu Eero Tuomisen osalta.

2. Tutkimatta jättäminen

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan valitusoikeus on rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Koska Kuorasjärven järvitoimikunta ei ole rekisteröity yhdistys, sillä ei ole valitusoikeutta ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.

3. Pääasiaratkaisu

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 39 §:n (256/2017) 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Saman pykälän 3 momentin mukaan hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat. Saman pykälän 4 momentin mukaan tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä ja sen sähköisestä tekemisestä sekä hakemukseen liitettävistä lupaharkinnan kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksessa on oltava muun muassa lupaharkinnan kannalta tarpeelliset tiedot toiminnan tuotannosta, prosesseista, laitteistoista, rakenteista ja niiden sijainnista (4 kohta), tiedot toiminnan päästöjen laadusta ja määrästä veteen, ilmaan ja maaperään sekä toiminnan aiheuttamasta melusta ja tärinästä (6 kohta) sekä arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön (8 kohta).

Samana pykälän 2 momentin mukaan lupahakemuksessa on lisäksi oltava, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista, muun muassa arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta suunnitellussa toiminnassa (7 kohta) ja selvitys päästöjen vähentämistä ja puhdistamista koskevista toimista (8 kohta).

Samana asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä tarpeen mukaan muun muassa ajan tasalla oleva mittakaavaltaan riittävän tarkka kartta, josta ilmenee toiminnan sijainti, mahdolliset päästöt ja aiheuttavat kohteet sekä toiminnan haitallisten vaikutusten arvioimiseksi olennaiset kohteet ja asianosaisten kiinteistöt (2 kohta) ja asemapiirros, josta ilmenee rakenteiden ja ympäristön kannalta tärkeimpien prosessien ja päästökohtien sijainti (3 kohta).

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Saman pykälän 2 momentin mukaan muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n (527/2014) 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan toiminnan vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annettu laissa säädetään. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internetsivuilla. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai

ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hakemusasiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään kuulutusajan toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Lisäksi valtion ympäristölupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksesta ja mahdollisuuksien mukaan hakemuksen muu keskeinen sisältö.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää muun ohella, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveystahaitta (1 kohta), merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa (2 kohta), erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella (4 kohta) tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta (5 kohta).

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa a) terveystahaitta, b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle, 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta, 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus ja 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun muassa päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista (1 kohta), toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista (5 kohta) ja muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa (6 kohta).

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain 57 §:n mukaan, jos jäteveden tai muun aineen päästämisestä saattaa aiheutua kalakannoille tai kalastukselle vahinkoa, ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset vesilain 3 luvun 14 §:ssä tarkoitetuista kalatalousvelvoitteista tai kalatalousmaksusta. Määräyksiin sovelletaan vesilain 3 luvun 14, 15 ja 22 §:ää.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin (527/2014) mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Asiassa saatu selvitys

Aluehallintovirasto on tiedottanut lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä 3.8.–3.9.2018 Alavuden kaupungin ilmoitustaululla ja julkaissut kuulutuksen internetsivuillaan (lupatietopalvelu). Hakemusasiakirjat ovat olleet luettavissa aluehallintoviraston internetsivuilla. Kuulutuksen mukaan Alavuden kaupungintalon asiointipisteellä on ollut käytettävissä yleisötietokone asiakirjojen katsomiseen. Valituksenalaisen päätöksen mukaan kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu Viiskunta-sanomalehdessä. Aluehallintovirasto on valituksenalaisessa päätöksessään vastauksessa lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin todennut, että lupahakemuksesta on lähetetty erityistiedoksianto tuotantoalueesta 500 metrin etäisyydellä sijaitsevien

kiinteistöjen, alapuolisen purku-uoman ja alapuolisen vesistövaikutusalueen omistajille sekä vaikutusalueen rantakiinteistöjen omistajille.

Tuohisalonnevan turvetuotantoalue sijaitsee Alavuden kaupungissa Kuorasjärven lounaispuolella. Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan noin 23,5 hehtaarin suuruiselle tuotantoalueelle auma-alueineen. Tuotantoalue koostuu 15,8 hehtaarin suuruisesta olemassa olevasta alueesta (tuotantolohkot L1, L2 ja L3) ja lisäalueesta (tuotantolohkot L4 ja L5). Lisäksi hankealueeseen kuuluu noin 0,8 hehtaarin suuruinen kosteikko ja ojitetulle alueelle rakennettava pintavalutuskenttä, jonka tehollinen pinta-ala on 1,0 hehtaaria. Alueella on noin 15 hehtaaria tuotannosta poistunutta tuotantoalaa.

Valituksenalaisen päätöksen liitteenä olevan tuotantosuunnitelman mukaan olemassa oleva turvetuotantotoiminta sijoittuu kiinteistöille 10-405-19-75, 10-405-19-16 ja 10-405-19-61 sekä lisäalueet olemassa olevan tuotantoalueen lännen- ja pohjoisenpuoleisille kiinteistöille 10-405-19-68 ja 10-405-20-139. Lisäalueet ovat kokonaisuudessaan ojitettuja metsätaloutta varten. Hakemuksen liitteenä olevan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 4.8.2017 päivätyn kehotuksen mukaan Tuohisalonnevan turvetuotanto on ilmoitettu ympäristönsuojelun tietojärjestelmään vuonna 2001. Etelä-Pohjanmaan Turve Oy on tehnyt 7.2.2014 ilmoituksen alle 10 hehtaarin suon ottamisesta turvetuotantoon kiinteistöillä 10-405-19-16 ja 10-405-20-139. Kiinteistöllä 10-405-19-75 sijaitseva tuotantolohko L3 (noin 4,7 ha) ei sisälly elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ilmoitettuun alueeseen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehotuksessaan kieltänyt kyseisen alueen turvetuotannon jatkamisen ilman ympäristölupaa.

Hakemuksen mukaan tuotannon on arvioitu jatkuvan tuotantokausien pituudesta riippuen tuotantolohkoilla L1 ja L2 noin 5 vuotta, tuotantolohkolla L3 noin 7 vuotta sekä uusilla tuotantolohkoilla L4 ja L5 noin 20 vuotta. Lohkolla L1 tuotantoalan supistuminen alkaa 3–4 vuoden kuluttua.

Hakemuksen mukaan Tuohisalonnevan lähialueiden ja Kuorasjärven valuma-alueen merkittävimmät maankäyttömuodot ovat maa- ja metsätalous. Tuotantoalueen ja lähimpien asuinkiinteistöjen välinen alue on pääasiassa talouskäytössä olevaa mäntyvaltaista turvekangasta. Kuorasjärven ja tuotantoalueen välissä kulkee myös maantie. Nämä alueet eivät ole luvan hakijan hallinnassa. Luvan hakija omistaa kaksi lähimpänä tuotantoaluetta sijaitsevaa asuinkiinteistöä. Tuohisalonnevan olemassa olevasta tuotantoalueesta alle 500 metrin etäisyydellä sijaitsee hakemuksen mukaan 14 vakinaista tai vapaa-ajan asuinkiinteistöä. Alle 500 metrin etäisyydellä laajennusalueesta sijaitsee hakemuksen mukaan yksi asuinkiinteistö. Pääosa asutuksesta sijaitsee turvetuotantoalueen itä- ja pohjoispuolella. Lupahakemuksen täydennyksen liitteinä ovat viiden kiinteistön omistajien ilmoitukset, joiden mukaan he eivät vastusta hankkeen toteuttamista. Kuorasjärvi on virkistyskäyttöarvoiltaan paikallisesti merkittävä ja järven ranta-alueilla on muun muassa runsaasti huvila-asutusta, kaksi kesäsiirtolaa, kaksi uimarantaa sekä leirikeskus.

Hakemuksen mukaan turvepöly voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa aiheuttavia laskeumia vielä noin 100 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Yli 100 metrin etäisyydellä haitan esiintyminen riippuu taustalasjeuman suuruudesta siten, että noin 300 metrin etäisyydelle asti turvepöly voi yksinään muodostaa yli puolet haittaa aiheuttavasta pölymäärästä. Mikäli haitta-arvo ylittyy sitä kauempana, luonnollisen taustalasjeuman osuus on todennäköisesti merkitsevämpi. Turvepöly ei enää sanottavasti lisää laskeumaa yli 1 000 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta. Tuohisalonnevan alueella tuulen suunta on useimmin etelän ja lännen väliltä.

Tuotantoaluetta on aluehallintoviraston päätöksellä rajattu siten, että lisäalueen etäisyys lähimpään asutukseen on noin 400 metriä. Tuotannosta pois rajattu alue on määrätty (lupamääräys 7) puustoiseksi suojavyöhykkeeksi. Tuotantolohkon L3 toimintaa on rajoitettu (lupamääräys 8) lähiasutukselle aiheutuvan melu- ja pölyhaitan vähentämiseksi.

Lähin Natura 2000 -verkostoon sisältyvä kohde on noin 3,5 kilometriä hankealueelta itäkoilliseen sijaitseva Alavuden Larvaneva (FI0800027). Kyseiseen Natura-alueeseen kuuluvaan Etelä-Majasaareen on tuotantoalueesta noin 2,1 kilometriä

Ympäristöministeriön 5.12.2006 vahvistamassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Tuohisalonneva sijaitsee matkailun vetovoima-alueella, jolla ei ole turvetuotantoon liittyviä määräyksiä. Tuohisalonnevan koillispuolella on tielinjausmerkintä ja läheisen Kuorasjärven eteläosat on varustettu merkinnällä: kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue. Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan III (Turvetuotanto, suoluonnon suojelu, bioenergialaitokset, puuterminaalit ja puolustusvoimien alueet) turvetuotantoa koskevan suunnittelumääräyksen mukaan Nurmonjoen valuma-alueella (44.09) tulee kiinnittää erityistä huomiota turvetuotannon vesiensuojelumenetelmiin ja tuotannon vaihteistukseen.

Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 2 mukaan tuotantoalueen vedet on johdettava 28.6.2018 päivätyn hakemuksen täydennyksen liitteenä 1 olevan tuotantosuunnitelmapiirustuksen mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säättävien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä tuotantolohkojen L1, L4 ja L5 osalta käsiteltävä ympärivuotisesti 1,0 hehtaarin suuruisella pintavalutus kentällä ja tuotantolohkojen L2 ja L3 osalta 0,8 hehtaarin suuruisella kosteikolla sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla. Laskeutusallas 2 sijaitsee kosteikon yhteydessä. Uusi laskeutusallas 3 rakennetaan pintavalutus kentän yläpuolelle.

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015) mukaan ojitetun pintavalutus kentän tehollisen pinta-alan tulee olla vähintään 5 % valuma-alueestaan. Kasvillisuus kentän tai kosteikon tehollisen pinta-alan tulisi olla vähintään 6 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta.

Hakemuksen täydennyksen mukaan pintavalutus kentän tehollinen pinta-ala on 5,2 % yläpuolisesta valuma-alueesta. Kuivatusvedet pumpataan

pintavalutuskentän pohjoisosaan, josta ne valuvat veden luontaisen virtaussuunnan mukaisesti kentän eteläosaan ja sieltä alapuoliseen metsäojaan. Pintavalutuskentän alapuolinen metsäoja kulkee tuotantolohkon L3 ja kosteikon itäpuolelta ja yhtyy kosteikon alapuolella Kuorasjärveen laskevaan ojaan. Pintavalutuskentän rakentamisen jälkeen kosteikon tehollinen pinta-ala on noin 14 % yläpuolisesta valuma-alueestaan.

Pintavalutuskenttäalue on yli 30 vuotta ojitettuna ollutta isovarpurämettä. Turvekerroksen paksuus alueella on vähintään 0,7 metriä. Ojat ovat 0,7–1,0 metrin syvyisiä ja vaihtelevasti sammaloituneita. Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 2 mukaan pintavalutuskentällä olevat ojat on tukittava vähintään kolmen metrin pituisilla ojatukoksilla riittävän lyhyin välein kentän kaltevuuden perusteella.

Tuohisalonneva sijaitsee Lapuanjoen vesistöalueella Nurmonjoen valuma-alueen Kuorasluoman osa-alueella (44.095). Tuohisalonnevan turvetuotantoalueen osuus Kuorasluoman valuma-alueesta (248,5 km²) on 0,1 %. Tuotantoalueen osuus Kuorasjärven valuma-alueesta on 0,2 %. Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan vesienkäsittelyn jälkeen laskuoja pitkin Kuorasjärven eteläosassa sijaitsevaan Pumpppulahteen, jonne on etäisyyttä vesienlaskureittiä pitkin kosteikolta noin 400 metriä ja rakennettavalta pintavalutuskentältä noin kilometri. Hakemuksen mukaan Tuohisalonnevan ensisijaisena vesistövaikutusalueena ovat hankealueen alapuolinen pelto-oja sekä Kuorasjärven Pumpppulahti.

Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelman 2016–2021 mukaan Kuorasjärvi on Lapuanjoen toiseksi suurin (12 km²) luonnonjärvi ja kuuluu mataliin runsashumuksisiin järviin. Järven syvin kohta on 6,4 metriä ja keskisyvyys on noin 1,5 metriä. Kuorasjärven ekologinen ja kemiallinen tila on arvioitu hyväksi. Ohjelman mukaisina tavoitteina ovat Kuorasjärven osalta ravinne- ja klorofyllipitoisuuksien pitäminen korkeintaan nykyisellä tasolla sekä elinvoimainen ja monipuolinen kalasto. Merkittävimmät Kuorasjärven veden laatua heikentäneet tekijät ovat maa- ja metsätalous, järven säännöstely ja hajakuormitus. Kuorasjärven vedenlaatu on parantunut. Esimerkiksi fosforipitoisuudet ovat hiljalleen laskeneet 1990-luvulta lähtien.

Hakemukseen liitettyjen Kuorasjärven eteläsyvänteen vuosien 2006–2015 tarkkailutulosten perusteella järvivesi on ollut tummaa ja hapahkoa sekä ravinne- ja a-klorofyllipitoisuuksien perusteella rehevöityneeksi luokiteltavaa. Syvänteen loppupalviset happipitoisuudet ovat olleet toisinaan alhaisia, mutta täydellistä hapettomuutta ei viimeisten kymmenen vuoden aikana ole esiintynyt.

Hakemuksen mukaan Tuohisalonnevan kuivatusvesien laatu on tutkittu 11.9.2017 ja tämän näytteen tuloksia on käytetty kuormitusarvioissa turvetuotantoalueen syyskauden vesistökuormitusta arvioitaessa. Muiden vuodenaikojen osalta kuormitusarviot perustuvat Vapo Oy:n Länsi-Suomen alueella sijaitsevien, kosteikolla varustettujen soiden tuotantovaiheen keskimääräisiin vedenlaatutietoihin vuosilta 2011–2015 (Pöyry Finland Oy

2016) ja Lapuanjoen Tampparinkosken vuosien 1991–2010 keskimääräisistä valumatiedoista johdettuihin virtaama-arvoihin. Kunnostusvaiheessa turvetuotantoalueen valumien on oletettu olevan 1,5-kertaisia ja tuotantovaiheessa kaksinkertaisia Lapuanjoen valumiin verrattuna. Hakemuksen täydennyksen mukaan arvio vesistökuormituksesta (bruttokuormitus vuodessa) tuotantoalueen laajennusvaiheen ja nykyisten alueiden tuotantovaiheen osalta on seuraava: kiintoaine 701 kg, kokonaisfosfori 8 kg, kokonaistyppi 166 kg ja COD_{Mn} 5 265 kg sekä koko alueen tuotantovaiheen osalta seuraava: kiintoaine 624 kg, kokonaisfosfori 5 kg, kokonaistyppi 159 kg ja COD_{Mn} 4 351 kg.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on tiedottanut ympäristölupahakemuksesta ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla eikä asian käsittelyssä ole tapahtunut hakemuksesta tiedottamista ja kuulemista koskevaa menettelyvirhettä.

Turvetuotannon harjoittaminen on lähtökohtaisesti, ottaen huomioon alueen mahdolliset muut käyttötarkoitukset, mahdollista muillakin kuin maakuntakaavassa turvetuotantoon soveltuviksi merkityillä alueilla. Hallinto-oikeus katsoo alueen maakuntakaavoista asiassa saatu selvitys huomioon ottaen, että maakuntakaavojen ohjausvaikutus ei ympäristönsuojelulain 12 § huomioon ottaen aseta estettä aluehallintoviraston päätöksen mukaiselle toiminnalle.

Hallinto-oikeus katsoo aluehallintoviraston tavoin, ettei hankkeesta aiheudu turvetuotantoalueen etäisyys Larvannevan Natura 2000 -alueeseen (FI0800027) kuuluvaan Etelä-Majasaaren huomioon ottaen merkittäviä vaikutuksia alueen suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin, eikä erillinen vaikutusten arviointi ole siten ollut tarpeen.

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015) mukaan uuden turvetuotantoalueen ja asutuksen välisen etäisyyden tulee olla vähintään 500 metriä ja jos välimaasto on avointa, suurempi. Ympäristönsuojeluohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää selvityksenä arvioitaessa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä.

Oikeuskäytännössä kohtuuttoman melu- ja pölyhaitan estämiseksi tarpeelliseksi asutuksen ja turvetuotantoalueen väliseksi vähimmäisetäisyydeksi on vakiintuneesti arvioitu 500 metriä. Riittävät etäisyydet ovat kuitenkin aina tapauskohtaisia ja niitä arvioidaan muun muassa kysymyksessä olevan toiminnan, sen vaikutusalueen, alueen luonnonolojen ja ympäröivien korkeussuhteiden sekä haittoja estävien toimenpiteiden perusteella.

Aluehallintovirasto on päätöksessään rajannut uutta tuotantolohkoa L4 siten, että lisäalueen etäisyys lähimpään asutukseen on noin 400 metriä ja tuotannosta pois rajattu alue on määrätty säilytettäväksi puustoisena

suojavyöhykkeenä. Hallinto-oikeus katsoo, nämä tuotantoa koskevat rajaukset sekä alueen olosuhteet huomioon ottaen, että lisäalueen turvetuotannosta Tuohisalonnevan olosuhteissa ei aiheudu lähimmälle asutukselle kohtuutonta pöly- tai melurasitusta.

Karttatarkastelun perusteella Tuohisalonnevan tuotantolohkojen L2 ja L3 koillis- ja itäpuolella sijaitsee asutusta lähimmillään noin 180–485 metrin etäisyydellä. Osa lähimpien kiinteistöjen omistajista on ilmoittanut, että ei vastusta hankkeen toteuttamista. Lähiasutukselle aiheutuvan melu- ja pölyhaitan vähentämiseksi aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksessä 8 on kielletty turvetuotanto lohkoilla L2 ja L3 kello 22–7 ja kun tuulee lounaan ja luoteen väliseltä alueelta yli 1 m/s. Hallinto-oikeus toteaa, että alueella vallitsevista tuulen suunnista 34 % on Ilmatieteen laitoksen tilastojen (1981–2010 Kauhavan lentokentän sääasema) perusteella etelä-lounaasta eli tuotantoalueelta kohti Kuorasjärveä ja asutusta.

Hallinto-oikeus katsoo, että lupahakemuksessa täydennyksineen ei ole esitetty sellaisia haittoja vähentäviä toimenpiteitä, joilla tuotantolohkojen L2 ja L3 toiminnasta lähiasutukselle aiheutuva kohtuuton rasitus voitaisiin estää. Koska tuotantolohkojen L2 ja L3 sekä asutuksen välinen alue ei ole kokonaan luvan hakijan hallinnassa, puustoa ei voida pitää pysyvänä suojavyöhykkeenä toiminnan haittojen vähentämiseksi. Tuotantolohkojen L2 ja L3 sekä asutuksen välisestä lyhyestä etäisyydestä johtuen hakemussuunnitelman mukaisesti toteutettuna Tuohisalonnevan turvetuotantotoiminnan pöly- ja melupäästöistä todennäköisesti aiheutuisi eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta tuotantoalueen itäpuolella sijaitsevien asuinkiinteistöjen piha-alueilla. Yksinomaan sillä, että osa lähimpien kiinteistöjen omistajista on ilmoittanut, että he eivät vastusta hanketta, ei ole asiassa oikeudellisesti ratkaisevaa merkitystä. Tästä syystä hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätös on kumottava Tuohisalonnevan tuotantolohkoja L2 ja L3 koskevin osin ja hakemus on hylättävä näiltä osin.

Tuohisalonnevan turvetuotanto on perustunut kahteen ennakkoilmoitukseen alle 10 hehtaarin alueen ottamisesta turvetuotantoon. Tuotantoalueella ei ole ollut tarkkailuvelvoitteita ennen aluehallintoviraston myöntämää ympäristölupaa. Alueelta ei ole käytettävissä virtaamatietoja eikä muuta tietoa alueelta lähtevän veden laadusta kuin 11.9.2017 otetun vesinäytteen tiedot. Valunta ja valumavesien laatu vaihtelevat merkittävästi vuodenajoittain eikä talven, kevään ja kesän vesistökuormituksen arvioiminen syksyllä otetun vesinäytteen perusteella olisi ollut tarkoituksenmukaista. Lähialueen virtaamatietojen sekä useiden muiden samassa maanosassa sijaitsevien ja vastaavalla vesienkäsittelyllä varustettujen soiden päästötarkkailutuloksiin perustuvien ja julkaistujen ominaiskuormituslukujen käyttäminen on yleisesti hyväksytty tapa vesistökuormituksen arvioinnissa silloin, kun kyseiseltä alueelta ei ole olemassa tarkkailutietoa.

Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksessa täydennyksineen on esitetty ympäristölupaharkinnan tekemiseksi riittävällä tavalla ympäristönsuojelulaisissa

ja ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettut tiedot hankkeesta ja sen vaikutuksista. Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 5 mukaan päivitetty tuotantosuunnitelmapaketti on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Vesienkäsittelyrakenteiden toimivuudesta ja päästöjen enimmäismäärästä annettavat lupamääräykset harkitaan tapauskohtaisesti muun muassa tuotantoalueen koko ja alapuolisen vesistön tila huomioon ottaen.

Tuohisalonnevan tuotantolohkojen L2 ja L3 kuivatusvedet tulee lupamääräyksen 2 mukaan käsitellä 0,8 hehtaarin suuruisella kosteikolla. Kosteikon tehollinen pinta-ala on pintavalutuskentän rakentamisen jälkeen noin 14 % yläpuolisesta alueestaan eli Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen vähimmäismitoitusta suurempi. Hallinto-oikeus on tällä päätöksellä kumonnut aluehallintoviraston päätöksen tuotantolohkojen L2 ja L3 osalta ja hylännyt lupahakemuksen näiltä osin lähiasutukselle aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen vuoksi, mistä syystä näiden tuotantolohkojen vesienkäsittelyä ja vesistö päästöjä ei ole tarpeen käsitellä tässä laajemmin.

Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksessä 18 on määrätty toiminnan lopettamisesta ja jälkihoidosta sekä tähän liittyen vesien johtamisesta. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräys 18 on ympäristönsuojelulain 52 § huomioon ottaen riittävä.

Tuotantolohkojen L1, L4 ja L5 kuivatusvedet käsitellään aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 2 mukaan muun muassa ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelman mukaan. Hakemuksen täydennyksen mukainen pintavalutuskentän tehollinen pinta-ala vastaa Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaista ojitetun pintavalutuskentän tehollista pinta-alaa. Lupamääräyksessä 3 on määrätty pintavalutuskenttää koskevat puhdistustehovaatimukset. Pintavalutuskenttä poistaa heikosti liuennutta orgaanista ainetta (COD_{Mn}). Hallinto-oikeus toteaa, että muutoksenhakijoiden vaatimat päästötasot olisi mahdollista saavuttaa vain kuivatusveden kemiallisella käsittelyllä. Kemialliseen vesienkäsittelyyn liittyy kuitenkin toimintaepävarmuutta ja se lisäisi alapuoliseen vesistöön johdettavan kuivatusveden happamuusriskiä. Kuorasjärvi on pintavesityypiltään matala runsashumuksinen järvi. Rautapitoisuus on yhteydessä veden väriin ja humuksen esiintymiseen. Hallinto-oikeus katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, ettei Tuohisalonnevan turvetuotannolla ole merkittävää vaikutusta alapuolisten vesistöjen humus- tai rautapitoisuuksiin tuotantoalueen pieni valuma-alueosuus ja valuma-alueen muu maankäyttö huomioon ottaen.

Aluehallintoviraston päätöksen mukainen vesienkäsittely sekä kiintoaineelle, fosforille ja typelle annetut prosentuaaliset puhdistustehovaatimukset ovat Tuohisalonnevan olosuhteissa riittävät ympäristönsuojelulaissa kiellettyjen vesistövaikutusten estämiseksi, eikä pintavalutuskentältä lähtevän veden päästöraja-arvojen asettaminen ole tarpeen. Prosentuaalisilla puhdistustehovaatimuksilla voidaan varmistaa, että Tuohisalonnevan

pintavalutuskenttä toimii odotetulla tavalla ja vesienkäsittely täyttää parhaalta käyttökelpoiselta tekniikalta vaadittavat edellytykset.

Päästöjen ja vesienkäsittelyrakenteiden toimivuuden tarkkailemiseksi on määrätty vakiintuneen turvetuotannon lupakäytännön mukaisesti ympärivuotinen päästötarkkailu. Lisäksi pintavalutuskentältä lähtevälle vedelle on määrätty jatkuvatoiminen virtaamanmittaus. Hallinto-oikeus katsoo, että päästötarkkailulla saadaan ennalta arvioiden luotettavasti selvitettyä toiminnan päästöjen suuruus ja vesienkäsittelyrakenteiden toimivuus myös ylivirtaamatilanteissa.

Lapuanjoen vesistöalueen vesienhoidon toimenpideohjelman 2016–2021 mukaan Kuorasjärven vedenlaatu on parantunut. Esimerkiksi fosforipitoisuudet ovat hiljalleen laskeneet 1990-luvulta lähtien. Hakemukseen liitettyjen tarkkailutulosten perusteella Kuorasjärven eteläisen syvänteen ravinnepitoisuudet ovat laskeneet 2000-luvun alusta. Kuorasjärven ekologinen tila on noussut tyydyttävästä hyvään tilaluokkaan toisella vesienhoidon suunnittelukaudella, eikä se ole vaarassa heikentyä. Kuorasjärven vesienhoidollisena tavoitteena on hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan ylläpitäminen.

Ympärivuotinen pintavalutus on parasta käyttökelpoista tekniikkaa Tuohisalonnevan olosuhteissa. Tuohisalonnevan laskeutusaltaat ja rakennettava pintavalutuskenttä ovat turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mitoitusohjeiden mukaisia. Mitoitusohjeissa on otettu huomioon myös tulvatilanteet. Tuotantoalue ja vesienkäsittelyrakenteet eristetään ulkopuolisista valumavesistä, joten niistä ei aiheudu tulvaa tai sen vaaraa vesienkäsittelyrakenteille. Tulva- ja poikkeustilanteissa vesiä on mahdollista varastoida tuotantoalueelle. Aluehallintoviraston päätöksessä on annettu lupamääräykset rakenteiden kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä poikkeustilanteisiin varautumisesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisun mukainen tuotantoala, yhteensä noin 18,2 ha, käsittää olemassa olevan tuotantolohkon L1 (10,4 ha), uuden tuotantolohkon L4 aluehallintoviraston rajauksen mukaisena (noin 5,2 ha) sekä uuden tuotantolohkon L5 (2,6 ha). Tuohisalonnevan turvetuotantoalueen osuus Kuorasjärven valuma-alueesta on niin vähäinen, ettei turvetuotannolla arvioida olevan vaikutusta Kuorasjärven kiintoaine- tai ravinnepitoisuuksiin. Hallinto-oikeus katsoo, että Pumppulahden ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämiseksi on kuitenkin tarpeen muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 5 siten, että tuotantolohkojen L4 ja L5 kunnostaminen saadaan aloittaa vasta, kun rakennetun pintavalutuskentän on todettu toimivan kunnolla ja täyttävän sille lupamääräyksessä 3 määrätty puhdistustehon raja-arvot yhden vuoden ajan.

Hallinto-oikeus katsoo, että Tuohisalonnevan turvetuotannosta tuotantolohkoilla L1, L4 ja L5 ei aiheudu, kuormitusarvioihin liittyvät epävarmuudetkin huomioon ottaen, ympäristöluvan myöntämisen esteenä olevaa, ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 kohdassa tarkoitettua alapuolisen

vesistön merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa tai vesienhoidon tilatavoitteiden vaarantumista. Hankkeen vaikutukset Kuorasjärven virkistyskäyttöön jäävät vähäisiksi.

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksessä määrätty kalatalousmaksu on riittävä ottaen huomioon toiminnasta ennalta arvioiden aiheutuvat vaikutukset.

Kuorasjärveä kuormittavat eniten metsä- ja maatalous. Tuotantoalueen pienen valuma-alueosuuden vuoksi luvan haltijaa ei ole syytä velvoittaa osallistumaan mahdolliseen Kuorasjärven kunnostukseen. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräyksen 16 mukainen laskuajan kunnossapitovelvoite on tältä osin ympäristönsuojelulain 52 § huomioon ottaen riittävä.

Edellä mainituilla perusteilla aluehallintoviraston päätös on tutkittujen valitusten johdosta kumottava tuotantolohkojen L2 ja L3 osalta ja hakemus on hylättävä näiltä osin, ja päätöstä on lisäksi muutettava hallinto-oikeuden ratkaisusta ilmenevällä tavalla.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Alavuden kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksestä tiedoksiantaminen

Olli Keski-Saaren ja Ulla Saariahon on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, he ovat velvollisia korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom. ja 68 §).

Muutoksenhaku

Hallinto-oikeuden ratkaisukohdan numero 1. osalta tähän päätökseen ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 106 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden ratkaisukohtien numeroiden 2. ja 3. osalta tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **16.12.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK SM (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pertti Piippo ja Janika Gummerus sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Anne Saari.

Esittelijä Pirjo Pentinmäki

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

Kuorasjärven järvi-toimikunta asiakumppaneineen, maksutta /
Olli Keski-Saari

Ulla Saariaho asiakumppaneineen, maksutta /
Ulla Saariaho

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry, maksutta

Etelä-Pohjanmaan Turve Oy

Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Alavuden kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Alavuden kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kalatalousviranomainen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa **siinä mainituilta osin** hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>